

Cetatea Moldovei

Revistă săptăminală de probleme actuale, literatură și critică

DIRECTOR
GEORGE PASCU
PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI

Anul 2

Duminică 19 Ianuar 1941

No. 3

S U M A R

- Nova ordine universitară. V. Andrei Ojetea G. PASCU**
Cîntec pentru noi (versuri) GEORGE LESNEA
Sintaxa latină de N. I. Herescu N. I. NICULIȚĂ
Sonele D. FLOREA-RARIȘTE
Viața la Iași: Revista 'Însemnări ieșene' G. C.
Note: Francmasonii: A. Boldur. — În luptă cu francmasoneria G. PASCU

BIBLIOTECA 26.891
DOCUMENTARĂ
CRAIEA NEAMȚ

NUMĂRUL 10 LEI

CETATEA MOLDOVEI

PUBLICAȚIE SĂPTĂMÎNALĂ

Autorizată de Cenzura militară, serviciul central, București
No. 537 din 24 Octomvre 1940.

Inscrisă în registrul publicațiilor a Trib. S. III Iași sub No.
789 din Oct. 1940.

ABONAMENTUL PE ANUL 1941

Pentru particulari, pe un an	lei 500
„ „ pe 6 luni	lei 250
Pentru instituții de orice fel	lei 1.000
Pentru sprijin, dela	lei 2.000

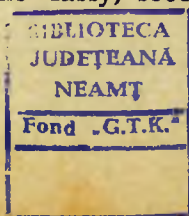
Pentru orice privește redacția și administrația, a se adresa D-lui **G. Pascu**, profesor universitar, Iași, strada Sărării No. 55.

Depozite.—La București 'Cetatea Moldovei' se găsește în depozit la *Luvru*, biurou de presă, str. Bibescu Vodă No. 2, telefon 5.11.54.

La Iași, la *Oficiul de presă*, str. Arcului, telefon 23.32.

Mihaiu Băcescu. Les mysidacés des eaux roumaines, étude taxonomique, morphologique, biogéographique et biologique. Iași, anul ? 8°, 352 pg. plus 1 planșă și 2 hărți.—Teză de doctorat în științe naturale susținută la Facultatea de Științe din Iași la 16 Noemvre 1938.

Paul P. Stănescu et Lucia Iuracec. L'accumulation des substances synthétisées dans les feuilles préalablement obscurcies. Iași 1940. 8°, 24 pg. plus un tablou.—Extras din Annales Scientifiques de l'Université de Iassy, seconde section, tome XXVI, année 1940, fasc. 1.

Noua ordine universitară

V

Andrei Oțetea

Profesor de Istorie modernă la Facultatea de Litere
din Iași

francmasonizant

D-l A. Oțetea s-a plîns autorității superioare că l-am... calomniat cu epitetul de *francmason*. Observ :

a) — 1) Nu-i întâiaș dată cînd eu afirm că D-l Oțetea-i francmason. Am afirmat-o la 1935 (Universitatea din Iași grav bolnavă, II, în Revista Critică din 1935, extras pg. 7) și am repetat-o la 1937 (Univers. Iași grav bolnavă, XVI, în RevCr 1937, extras pg. 14), și totuș D-l Oțetea n-a reacționat, desigur ca să nu indispuie pe francmasoni, cu care-și făcea treburile, căci

— 2) D-l A. Oțetea și-a făcut cariera universitară prin grupul francmason din Facultate, compus din Janku Botez, Traian Bratu, P. Andrei, M. Ralea, Iorgu Iordan, Ilie Minea.

— 3) În Facultate și în senatul universitar, ca delegat, D-l Oțetea a mers totdeauna cu grupul francmason.

— 4) Grație grupului francmason, D-l Oțetea a fost numit veșnic în comisiile de bacalorieat, ceea ce i-a adus cîteva sute de mii de lei ; și apoi, în special prin dom ministru P. Andrei, pe care mai întâiu l-a tămîiat printr-un articol de gazetă, a ajuns director al Teatrului Național din Iași, — iarăș cîteva sute de mii de lei.

Eu n-am fost niciodată în vreo lojă masonică ca să-l fi văzut pe D-l Oțetea cu pestelcuța din față și capul de mort din dos. Dar cele relatate mai sus ne arată că D-l Oțetea, chiar dacă n-a fi fost înscris cu țidulă la masoni, era de ai lor, era francmasonizant.

b) În ce privește situația profesorală a D-lui Oțetea, ea-i foarte șubredă.

D-l Oțetea este licențiat și doctor în literatura italiană dela Facultatea de Litere din Paris. Diploma Dumisale de licență No. 130 din Iunie 1922 specifică că Dumnealui este licențiat în *langues et littératures étrangères, spécialité l'italien*, fapt pe care l-am adus la cunoștința publică prin Revista Critică din Iulie-Dec. 1931 pg. 211.

La Paris, ca de obicei la universități, diploma de doctor se dă în *litere și filosofie*, dar specialitatea se cunoaște după subiectul tezei și comisiei de doctorat. Teza D-lui Oțetea a fost despre *Gulciardini*, iar președintele juriului *Hauvette*, profesor de literatura italiană.

Așa dar D-l Oțetea este *licențiat și doctor în literatura italiană*.

Legea prevede că candidații la universitate să poseadă titluri și lucrări în domeniul specialității respective, și cu drept cuvânt, căci altfel un doctor oarecare, să zic în astronomie, ar putea candida la o catedră de istorie. Este tocma cazul D-lui Oțetea, care a luat în antrepriză *istoria modernă și contemporană*.

Așa dar D-l Oțetea, *licențiat și doctor în literatura italiană*, a fost împins :

1) Conferențiar de *istoria modernă și contemporană*,—contra legii.

2) Confirmat conferențiar *provizor* în Februar 1933,—contra legii, căci, conform art. 96 din lege, recomandarea consiliului de Facultate și ratificarea senatului universitar trebuia făcută în termen de 2 luni dela data aplicării legii, adică până în ziua de 22 Iunie 1932, și asta firește în cazul când conferențiarul era de specialitate.

3) Confirmat conferențiar *definitiv*, — contra legii, călcată deja de două ori.

4) Recomandat *profesor titular*,—contra legii, călcată deja de două ori.

La 1929 catedra de istorie modernă și contemporană dela Facultatea de Litere din Iași a fost declarată vacantă și în Maiu 1930 a avut loc concursul de agregatie pentru ocuparea catedrei. Au candidat D-l A. Oțetea și D-l I. Hudiță, doctor în istorie dela Sorbona, și conferențiar și el, de istorie diplomatică.

Comisia de examen a fost compusă din D-nii A. Philip-

pide, Ilie Bărbulescu, G. Brătianu, Ilie Minea (Iași), C. C. Giurescu (București), C. Marinescu (Cluj).— D-l Cîndea (Cernăuți) a lipsit.

Pe cînd D-l Hudiță a dat dovezi de cunoștinți solide în materie și de excelente calități de expunere, D-l Oțetea s-a arătat un improvizat, ignorînd lucruri elementare, și fără talent de expunere. Totuș majoritatea comisiei, compusă din D-nii G. Brătianu, Ilie Minea C. C. Giurescu și C. Marinescu, s-a arătat ostilă lui I. Hudiță și foarte binevoitoare D-lui Oțetea.

În raportul său, A. Philippide, președintele comisiei, la care s-a raliat și Ilie Bărbulescu, zicea :

Chiar dacă după notele actuale ar fi judecați cei doi candidați, până la exclusiv proba practică, Hudiță a căpătat 142 de puncte, adică media 7,88, iar Oțetea a căpătat 133 de puncte, adică media 7,38 și numai prin proba practică a fost scoborît Hudiță cu zece puncte supă Oțetea. Dar la toate probele, afară de cea practică, anume la colloquium, la prima prelegere, la a doua prelegere, după părerea mea Hudiță a fost mult superior lui Oțetea, și nu numai cu cele nouă puncte, pe care le arată notele, iar la proba practică tot una de slabi au fost amîndoi candidații.

Examenul a fost anulat, fiindcă amîndoi candidații nu aveau echivalente diplomele de doctor.

Peripețiile acestui examen celebru le-am descris în Revista Critică din Iulie—Dech. 1930 pg. 214—224.

Rețin aici că admiterea D-lui Oțetea la acest examen a fost nelegală, din cauza nepotrivirii de specialitate.

Observ apoi că afară de A. Philippide și I. Bărbulescu, ceilanți membri ai comisiei venise cu hotărîrea deja luată de a-l face reușit pe D-l Oțetea. Acest lucru se probează printr-«o scrisoare pierdută» de D-l Oțetea, și găsită de mine.

În adevăr, la 20 Mart 1930 D-l Oțetea adresa D-lui P. Nicorescu, în plimbare la Atena, următoarea scrisoare (păstrăm întocmai ortografia și punctuația autorului) :

Iași, 20 Martie 1930

Iubite Domnule Nicorescu,

Am primit scrisoarea D-tale și o să te suplînesc cu plăcere pînă la întoarcerea Matala. D. Decan [I. Botez] e în concndiu, și n-am putut să vorbesc cu el. Am auzit pe cite unul circotînd, cum le e obiceiul, și de acela am luat asupra mea această suplinire fără să-l mai consult pe D. Botez.

D. Brătianu și eu, te-am așteptat încă din februarie să ne scoți din încurcătură. Ai auzit poate de felul cum s-a constituit comisia de concurs : Philippide, Bărbulescu, Minea și Brătianu. S-a procedat în mod scandalos : s-a convocat consiliul prin surpriză, cînd nu era nici Ralea, nici Andrei, nici Pe-

trovici la Iași și pentru a salva faimosul «echilibru de forțe» al lui Hudiță, s-a cerut să se numească doi din cei ce nu m-au votat. Numai d. Brătianu a protestat contra acestei nesocotiri a legii care cere ca membrii comisiei să fie specialiști și a tuturor uzanțelor universitare. D. Minea, a tăcut; mai mult, ca să complice lucrurile (sic, fără virgulă) l-a determinat pe Diaconescu să se înscrie și el la concurs.

În același timp s-au făcut demersuri pe lângă d. Costăchescu [ministru instrucției] să-l numească pe Philippide președinte, ca cel mai bătrîn. Și Costăchescu l-a numit. Eu am fost la București și, cu Ralea [deputat] am cerut să se revină asupra acestei numiri și să-l pue în locul lui Philippide pe d. Brătianu. Ni s-a răspuns că nu-l poate plasa pe d. Philippide sub președenția unui tînăr ca d. Brătianu. Totuși ministrul [N. Costăchescu] a consimțit să rețină actele pînă la sosirea D-tale, care poți face protest împotriva nesocotirii drepturile (sic, -le!) D-tale ca specialist, peste care nu trebuia să se treacă.

Din partea Universității din Cluj a fost delegat d. Marinescu; Cernăuți, Cîndea; București, Iorga. Dar fiindcă Iorga nu e în țară, și chiar dacă ar fi (sic, fără virgulă!) n-ar veni la Iași să facă parte dintr-o comisie cu Philippide și Bărbulescu, eu nu pot conta decît pe d-nii Brătianu, Cîndea și Marinescu. Ce prilej neașteptat pentru manevrele d-lui Minea!

Cum vezi, situația mea nu e deloc strălucită. Aș prefera însă și în condițiile acestea riscurile unui concurs decît situația aceasta nehotărîtă. Dar Hudiță vrea amînarea concursului pînă la crearea unei noi catedre, și lucrul acesta nu e nici ușor, nici iminent. Și tare mi-e frică că trece anul și nu s-a făcut nimic.

Dorindu-ți spor la muncă și sănătate, rămîn al D-tale cu cele mai bune sentimente de prietenie și devotament (sic, fără punct!)

Andrei Oțetea

Această miraculoasă «scrisoare pierdută» nu se poate înțelege bine fără de anumite precizări și lămuriri.

1) D-l P. Nicorescu plecase la Atena, fără concediu, fără știrea macar a decanului I. Botez (el însuș în concediu), și fără suplinitor.

Aflînd de asta, unii profesori s-au arătat foarte surprinși, — este ceia ce D-l Oțetea numește elegant cîrcoteală. S-a constatat în urmă că D-l Nicorescu a lipsit dela catedră fără concediu timp de *trei luni*, dela 29 Ianuar—28 April 1930. Ministerul l-a pedepsit pe absenteist cu reținerea lefii pe timpul echivalent, dar mai apoi a revenit, încurajînd astfel lena și *anarhia universitară*.

2) Fără știrea Facultății, și fără avizul macar al decanului I. Botez, D-l Oțetea ia suplinirea catedrei D-lui Nicorescu.

Observăm că nici profesorii titulari, necum conferențarii,

n-au dreptul să se substituie Facultății! Procedarea D-lui Oțetea a fost deci un act de *anarhie*, împotriva căruia n-a reacționat decanul I. Botez, decanul anarhiei universitare.

Dealtfel D-l Oțetea n-a ținut pentru D-l Nicorescu decât *trei lecții* de câteun cias: 1) 24 Mart (împărații ilirieni), 2) 31 Mart (Dioclețian), 3) 1 April (Constantin cel Mare).

3) D-l Nicorescu a lipsit dela ședința consiliului Facultății de Litere, când s-au desemnat cei patru profesori membri în comisia de agregatie. Dar chiar dac-ar fi fost prezent, D-l Nicorescu tot nu putea fi delegat în comisie, deoarece consiliul stabilise că, din cei patru delegați, doi trebuiau să fie desemnați dintre profesorii care nu se declarase partizani ai D-lui Oțetea, iar D-l Nicorescu iscălise raportul inoperant al companiei Brătianu et Minea pentru D-l Oțetea.

D-l Oțetea consideră procedarea serioasă a consiliului drept o nesocotire a drepturilor de specialist a D-lui Nicorescu, — specialist de a iscăli un raport fațios, de a pleca la Atena fără concediu, etc.

4) D-l Oțetea afirmă că, pentru desemnarea celor patru profesori, consiliul a fost convocat prin surpriză, întru cît lipseau din Iași D-nii Ralea, Andrei și Petrovici.

Observăm mai întâiu că decanul I. Botez, care convocase consiliul, era tocma unul din semnatorii raportului oțetist. Să-i fi atribuit D-l Oțetea D-lui I. Botez gânduri perfide ?!

În realitate consiliul a fost convocat așa cum se convocau toate consiliile la Facultatea de Litere din Iași supt fericitul decanat al D-lui I. Botez, — dimineața pentru sara aceleiaș zile. D-nii Ralea și Andrei, protectori iscăliți ai D-lui Oțetea, și D-l Petrovici, la acea dată neiscălit, au lipsit nu din cauza surprizei, ci fiindcă erau deputați și ocupați cu parlamentul.

5) Reținem că D-l Oțetea trata desemnarea lui A. Philippide ca membru în comisie ca un fapt scandalos, și-și bătea joc de echilibrul de forțe în compunerea comisiei de examen, Dumnealui avînd nevoie tocma de dezechilibru în favoarea Dumisale.

6) D-l Oțetea afirmă că A. Philippide a fost numit președinte al comisiei de agregatie în urma unor intervenții, desigur din partea profesorilor care-l apreciau pe I. Hudiță. Afirm categoric că nici A. Philippide, nici eu, nici D-l Iordan, la acea epocă adversar al D-lui Oțetea, n-au făcut asemenea intervenție.

Afirm apoi că, spre onoarea sa, ministrul N. Costăchescu, elevul lui A. Philippide la Liceul Național din Iași, a declarat din primul moment că comisia nu poate fi prezidată decît de A. Philippide. Reținem însă că D-l Ralea, marele protector deputat al D-lui Oțetea, a intervenit la ministrul N. Costăchescu ca să-l scoată din președinție pe A. Philippide și să-l înlocuiască cu D-l Brătianu, tinerelul autor al raportului inoperant.

7) D-l Oțetea declară curat că contează pe D-nii Iorga, Brătianu, Cîdea și Marinescu. D-l Iorga a fost înlocuit, prin demisie, cu D-l Giurescu. Cum recomandarea D-lui Giurescu s-a făcut din inițiativa D-lui Iorga, rezultă că, D-l Giurescu a venit la Iași ca alter ego al D-lui Iorga. D-l Cîdea nu s-a prezentat.

8) D-l Oțetea credea că D-l Minea îi era defavorabil.

În adevăr, la concursul de agregatie se -nscrisese și D-l Emil Diaconescu, doctor în litere (istoria modernă) și conferențiar de geografie istorică la Facultatea de Științe din Iași, — «elevul» D-lui Minea. D-l Oțetea credea că D-l Diaconescu (liberal, pe atunci Georges Brătianist) se înscrisese din îndemnul D-lui Minea (liberal, încă Georges Brătianist), ca să complice lucrurile, adică să-l facă pe D-l Brătianu, — «șeful», să ezite între cei doi partizani, — D-l Diaconescu (înscris pe față) și D-l Oțetea (înscris pe din dos).

D-l Oțetea, care n-avea de unde să știe că D-l Diaconescu se va retrage, cum s-a și întîmplat, și -nchipuia că D-l Diaconescu va intra în examen supt protecția D-lui Minea, și atunci «ce prilej neașteptat pentru manevrele D-lui Minea» !

D-l Oțetea n-a cunoscut pe D-l Minea. Eu îl cunosc bine : D-l Minea îi om bun. «Manevrele» Dumisale sînt simple ifose de ocazie. Dovadă că, în timp ce mie-mi perora că trebuie să se ție concurs, că tustrei candidații is slabi și că are să-i trîntească, Dumnealui iscălise deja raportul faimos, căci, în marea Dumisale bunătate, D-l Minea nu poate rezista vreunui «șef», cînd acesta-l face din deget.

9) Pentru a ademeni pe unii profesori care nu vroiau să iscălească raportul oțetist, protectorii D-lui Oțetea împrăștia zvonul că, pentru a împăca pe amîndoi candidații, se va înființa încă o catedră de istorie. Dar profesorii care-l apreciau pe I. Hudiță știau bine, ceia ce acuma recunoaște și D-l Oțetea, anume că «crearea unei noi catedre nu-i nici ușor nici iminent».

10) Așa dar : D-l Oțetea a făcut prin protectorii săi tot ce se putea ca A. Philippide să fie scos din comisie, în orice caz să fie scos din calitatea de președinte al comisiei, și înlocuit cu tinerelul domn Brătianu.

D-l Oțetea răspindea, prin protectorii săi, zvonuri false despre înființarea unei noi catedre.

D-l Oțetea, francmasonizant, conta pe D-nii : Brătianu, francmason, șef liberal ; Giurescu, liberal Georges Brătianist = Iorga filo-Georges Brătianist ; C. Marinescu, francmason ? liberal Georges Brătianist, și, Cîndea, francmason, liberal, filo-Georges Brătianist, și, fără să știe, pe Ilie Minea, francmason, liberal Georges Brătianist, adică pe marea majoritate a comisiei.

Intr-un cuvînt D-l Oțetea a făcut toate manevrele posibile ca examenul să nu fie decît o formă pentru consacrarea legală a unei hotărîri luate dinainte.

În ziua memorabilă de 19 Oct. 1934 compania francmasonă de exploatare a Facultății de Litere a reușit în sfîrșit să recomande pe italianistul Oțetea ca profesor titular la catedra de istoria modernă și contemporană. În aceeași zi urgisitul conferențiar I. Hudîță, nefrancmason, a fost scos din Facultate de aceeași viteji.

Și după legea veche și după legea nouă, recomandările Facultăților trebuiau să treacă prin senatul universitar.

După legea veche, senatul universitar, în unire cu consiliul Facultății respective, discuta recomandarea. După legea nouă, senatul universitar, singur, constata numai împlinirea formelor legale. Din acest punct de vedere, legea nouă constituia un regres, căci senatul era pus în imposibilitate de a cunoaște toate faptele și toate părerile, și de a judeca astfel în deplină cunoștință de cauză.

La 23 Oct. 1934 senatul universitar a aprobat recomandarea D-lui Oțetea și dosarul a plecat la Minister.

Dar dosarul prezentat senatului era incomplet. Lipseau : 1) declarația prof. G. Pascu și O. Tafrali că D-l Oțetea, fiind licențiat și doctor în italiană, nu poate candida la o catedră de istorie politică, 2) motivarea de recomandare a D-lui Oțetea cetită în ședință de D-l P. Nicorescu, motivare care de fapt era vechiul raport de recomandare pe baza art. 81. În consecință la 24 Oct. 1934 prof. G. Pascu și O. Tafrali au reclamat Mi-

nisterului de Instrucție, cerîndu-i să pue în vedere decanului I. Botez să completeze dosarul cu cele două acte citate, și astfel completat să-l prezinte din nou senatului universitar.

A doua zi, la 25 Octomvre, cei doi profesori au înăntat Ministerului un memoriu prin care arătau, cu articolele de lege, că întreaga carieră universitară a D-lui Oțetea este nelegală și cereau respingerea recomandării D-lui Oțetea.

În urma celor două memorii, Ministerul de Instrucție a întors Universității dosarul Oțetea cu invitația de a discuta situația D-lui Oțetea în concordanță cu articolele din lege invocate de prof. G. Pascu și O. Tafrali. Rectorul Tr. Bratu a fost deci silit să aducă din nou dosarul Oțetea în discuția senatului.

La ședința respectivă, majoritatea senatului a cerut ca o comisie de juriști să examineze memoriul nostru. Rectorul Bratu, știind bine că noi aveam dreptate, s-a opus din răspuțeri, și până la urmă senatul a convenit ca rectorul însuș să facă acel raport.

Rectorul, mehenghiu, n-a făcut niciun raport, ci a pîndit un moment favorabil, — momentul cînd C. Fedeleș, delegatul Facultății de Teologie, nefrancmason, a fost înlocuit cu popa Valeriu Iordăchescu, mare prietin cu Tr. Bratu, și P. Bujor, ne-francmason, era absent, și atunci, prin surprindere, a adus în discuție chestia Oțetea, care nu era pusă la ordinea de zi. Raportul Bratu s-a evaporat și dosarul a fost trimis din nou la Minister, așa imaculat cum venise.

Cu astfel de trucuri, rectorul Tr. Bratu obținuse un nou succes. Și așa, în cursul lunii Ianuar 1935 D-l Oțetea a fost numit profesor titular, grație și intervenției «energice» a unui frate al Dumisale, prefect liberal (guvernamental) undeva în Ardeal.

Scrisoarea D-lui Oțetea dezvăluia mijloacele imorale întrebuintate de Dumnealui ca să ajungă profesor. Deși publicată de mine la timp, ea n-a emoționat nici pe domnii din senatul universitar nici pe cei din Minister. Această scrisoare este însă cel mai zdrobitor document împotriva D-lui Oțetea, — care nu mai are ce căuta în Universitate.

Giorgie Pascu

Cîntec pentru noi

Peste viața destrămată,
Peste tot ce-a fost odată,
 Toamnele se scutură.
Inima-i spre chin întoarsă,
Pe cînd soarele își varsă
 Zilele din ciutură.

Molcum depănînd litanii,
Au apus departe anii,
 Duse-s tinerețile.
Ca un corb sosește bezna,
Să ne ciugulească glezna,
 Să ne zmulgă viețile.

Priveghiați de plopii falnici,
Tot mai triști și tot mai jalnici,
 Stăm, privind nălucile;
Cum prin triste țintirime,
Obosite de vechime
 Stau plecate crucile.

George Lesnea

Sintaxa latină

Curs făcut la Universitatea din București în anul 1935-1936

de N. I. Herescu

În recensia anterioară a cărții D-lui Herescu, care conținea îndrumări pentru elevi și studenți, spuneam că-i posibil să mi se reproșeze că în 1930 D-sa era numai asistent universitar și deci în devenire. Iată însă că după 6 ani, în 1936, pe când era conferențiar universitar, face un curs «sistematic» despre sintaxa limbii latine, în care însă vom găsi aproape aceleași afirmații greșite ca în 1930.

Mi se va obiecta poate că acest curs a fost litografiat, și deci nu poate să fie făcut responsabil profesorul care a ținut cursul. Din moment însă ce acest curs, litografiat sub controlul D-lui Herescu, se află la Biblioteca Filologiei Clasice dela Universitatea din București, și prin urmare la dispoziția studenților și a tuturor acelor care doresc să consulte cărțile bibliotecii, cred că și acest curs, ca orice altă carte, poate forma obiectul unei recenzii. De aceea am și făcut această recenzie, cu gândul de a contribui, după puterile mele, la înlăturarea tuturor inexactităților și greșelilor din acest curs.

La pg. 12 «Indicativul latin se redă totdeauna în românește prin indicativ», o afirmație sentențioasă destul de inexactă, deoarece D-l Herescu neglijează categoria verbelor *a putea, a trebui* și a altor expresii, care, deși se află în latinește la indicativ, se traduc în românește prin optativ. Abia la pg. 25 se tratează aceste verbe, însă se explică prea puțin întrebuintarea la conjunctiv a verbului *possum, debeo*, când se accentuează posibilitatea sau irealitatea unei acțiuni.

Posibilitatea exprimată prin conjunctivul prezent rezultă din exemplul următor: *Eas orationes ego laudare soleo, imitari neque possim si velim, nec velim fortasse, si possim*, Cic. Br. 287.

Irealitate prezentă sau trecută exprimată prin conjunctivul imperfect sau mai mult ca perfect: Possem id facere (sc. si vellem; sed non facio), Cic. Tusc. I. 84.—Quid vita hominum sine philosophia esse potuisset, Cic. Tusc. V. 5.—Nonne patria impetrare debeat, si tecum loquatur? Cic. Cat. I. 19.—Nam id quidem esset ferendum, Cic. Verr. V. 103.

Dar la aceeaș pg. 25, exemplul din Verg. Aen. IV. 19 Huic uni forsan *potul* succumbere culpa est interpretat greșit, deoarece *potul* este tradus prin *aș putea* în loc *aș fi putut*.

La pg. 13 se spune că indicativul latinesc are totdeauna nevoie de justificarea întrebuirii lui, iar conjunctivul *nu*. Și această afirmație este eronată, întrucît, mai mult decît orice, trebuie explicat conjunctivul prin indicativ exprimîndu-se acțiuni absolute reale în majoritatea cazurilor (cu excepțiile tratate mai sus la verbele *a putea*, *a trebui*, etc.), deci avînd mai puțin nevoie de motivare.

La pg. 14 D-l Herescu afirmă că potențialul conjunctiv prezent sau perfect se întrebuițează indiferent dacă acțiunea exprimată e la prezent sau *trecut* (sic!). Prin această afirmație, D-sa anulează nuanța de *aorist* a perfectului conjunctiv potențial, care are valoare numai de prezent, de ex. *quis dicat*—*quis dixerit*? Pe de altă parte, pentru exprimarea potențialului trecut se întrebuițează imperfectul conjunctiv, de ex. *Haud facile discerneres*, T.L.XXI.4 (cu greu ai fi putut deosebi).

Și la pg. 20, D-sa este consecvent în confuzie, afirmînd că optativul pentru trecut, cu nuanță de regret, se exprimă prin conjunctivul imperfect, pentru care dă următorul exemplu: *Utinam ego valerem*. Această afirmație trebuie rectificată în sensul că numai o dorință irealizabilă în prezent se exprimă prin conjunctivul imperfect, de ex. *Utinam Caesar viveret*!, iar regretul pentru trecut se poate exprima exclusiv prin mai mult ca perfectul conjunctiv, de ex. *Utinam in T. Graccho talis mens ad rem publicam bene gerendam fuisset quale ingenium ad bene dicendum fuit*, Cic. Br. 103.

La pg. 29 nu pot crede că D-l H. a prezentat greșit exemplul atît de cunoscut din Verg. Aen. I, 37-38: *Nec posse Italiam* (în loc de *Italia*, ablativus separations, cerut de verbul următor *avertere*) *Teucrorum avertere regem*.

La pg. 20 întîlnim o altă părere falsă, cînd D-sa afirmă că

în propozițiile principale conjunctivul se întrebuințează numai cu nuanță *temporală* (sic!). Evident că aici s-a neglijat nuanța de aorist a perfectului conjunctiv potențial și prohibitiv, care n-au valoare temporală de trecut. Iată un exemplu: *nemo dubitaverit* (=dubitet potențial), *ne quaesieris* (=noli quaerere).

La pg. 40 altă afirmație absurdă, și anume că nominativul cu infinitiv se întrebuințează numai după verba declarandi la pers 3 sg. și pl. pasiv, și că după *se știe* (=constat) urmează nom. cu inf. în loc de acuz. cu inf. Dar, pentru Dumnezeu, construcția personală la pasiv a verbelor, construite la activ cu acuz. inf., se întâlnește numai la pers. 3 sg. și plural? În felul acesta n-ar fi existat vreo posibilitate pentru marele orator Cicero (precum și pentru istoricii care au intercalat discuri în stil direct în opera lor) să întrebuințeze aceste verbe la construcția lor personală pasivă și la celelalte persoane, de ex.: *Nos autem, fortes viri, satisfacere rei publicae videmur*, Cic. Cat. I. 2.—*Fortes fuisse dicimini* — se zice că ați fost viteji.—*Libros utiles legere iussi sumus* — ni s-a poruncit să cetim cărți utile.—*Hoc facere non vetaris* — nu ți se interzice să faci aceasta.

Apoi trebuie să se precizeze că verbele *video, sino, veto, iubeo, prohibeo* se construiesc cu nom. cu inf. după toate timpurile pasivului și la toate persoanele, iar *iudico, dico, puto, existimo*, în deosebi după timpurile simple ale pasivului, pe când după timpurile compuse se întrebuințează nom. cu inf. mai mult la Cicero, iar la alți autori clasici aceste verbe devin impersonale la timpurile compuse ale pasivului și cer, prin urmare, acuz. cu infinitiv. Numai verbele *fero* și *trado* au nom. cu inf. la prezent ind. pas. pers. 3 sg. și pl.: *fertur, feruntur; traditur, traduntur* (= se zice, se povestește).

La pg. 43, cu prilejul tratării propozițiilor complete, D-I Herescu citează următorul exemplu: *Nihil tam difficile est, quin investigari possit*, care dimpotrivă reprezintă o propoziție consecutivă, în toată forma.

La pg. 45, D-I Herescu întrebuințează greșit *num* după verbul *dubito*, deoarece particula *num* se aplică numai când *dubito*=*delibero*; altfel totdeauna se spune *dubito an*, de ex.: *De L. Bruto fortasse dubitarim an in Arruntem invaserit*, Cic. Tusc IV, 50.

În exemplul următor depe aceiaș pagină s-au strecurat două greșeli, deoarece, în loc de *generea* și *vere*, trebuie să se spue:

genera, vera, exemplul întreg fiind : Quis ignoret quin tria Graecorum genera sint vera.

La pg. 46 întâlnim exemplul : Lex oportet brevis sit, în care *oportet* ar trebui să se construiască cu acuz. cu inf. (mai adesea decît cu conjunctivul); deci exemplul ar trebui să fie în forma următoare : Legem brevem esse oportet, așa cum se întâlnește la Cicero.

La pg. 47 descoperim un exemplu maltratat oribil, în ce privește consecutio temporum : Nescio utrum loqui an silere *debebam* (corect : *debeam*, deoarece după particula *utrum* urmează o completivă conjunctivă).

La pg. 61, iată o altă interpretare greșită, întrucît si mea res *esset*, non magis *laborarem* reprezintă o irealitate prezentă, nu trecută, după cum spune D-I Herescu. Acest exemplu trebuie să se traducă astfel : Chiar dacă ar fi propriul meu interes în joc, n-aș suferi mai mult. Autorul însă traduce : Chiar dacă ar fi fost vorba de propriul meu interes, nu m-aș fi străduit mai mult.

La pg. 62 și 115 revine aceiaș afirmație eronată, și anume că în propozițiile comparative — condiționale și consecutive *nu* se aplică consecutio temporum, întocmai ca în lucrarea D-sale din 1930 (pg. 27 jos), pe care am recensat-o în recensia anterioară.

La pg. 66, conjuncția *quando* în latina clasică nu se întrebuințează în propozițiile temporale, ci exclusiv în cele interogative indirecte, de ex. : Interrogo vos quando ad Caesarem venturi sitis. În propozițiile temporale *quando* se întâlnește la scriitorii arhaici, de ex. : Quando habebis, tum dato, Pl. Men. 547; iar în epoca arhaică și imperială, cu nuanță cauzală, de ex. Ter. Ad. 802 Quando ego tuum non curo, ne cura meum. Tac. Hist. I 87 Quando, Poeninae Alpes Vitellianis exercitibus claudebantur, Narbonensem Galliam aggredi statuit.

La pg. 68, în exemplul : Neutro inclinaverunt (?) fortuna, donec luna surgens ostenderet acies, — corect trebuie să stea *inclinauit*.

La pg. 108, D-I Herescu, ca să explice modul de aplicare a concordanței timpurilor pentru acțiunea succedentă, întrebuințează, din păcate, verbul *timere*, după care acțiunea succedentă se exprimă tot prin conjunctivul prez. sau imperf., cași acțiunea

simultană. De aceia nu-i corect deloc să se spue : Timeo ne venturus sit, ci trebuie să se spue : Timeo ne veniat (mă tem să nu vie, mă tem că va veni).

Deasemenea nu s-a explicat că *ut* după *verba timendi* poate fi înlocuit prin *ne... non*.

La pg. 120, D-1 Herescu susține că propozițiile principale *afirmative*, aflate în stilul direct la indicativ, trec în stilul indirect la acuz. cu infinitiv. Dar oare cele *negative* nu trec și ele la acuz. cu inf., de ex. : Solo dicebat : *neminem ante mortem beatum esse praedicandum*.

La pg. 126, în exemplul *Marcellum preces Nolanorum tenebant Campanos timentium, si praesidium Romanorum abscisisset*, D-1 Herescu afirmă că nu ar exista stil indirect propriu zis. Eu cred, dimpotrivă, că acest stil indirect există, deoarece în vorbele *preces timentium* este cuprins un *verbum declarandi* și de aceia viit. II ind. din propoziția condițională a devenit *conj. m. m. c. perfect*.

La pg. 162 nu se arată deosebirea dintre *ablativus* și *genitivus qualitatis*, nimic despre *ablativus pretii* și *genitivus pretii*.

La pg. 167 se susține că *fretus* este construit numai cu dativul. Precizez că se construște cu *dativul* persoanei, de ex. : *mihi, tibi, sibi*, etc. și cu *ablativul* lucrului, de ex. : *Nep. 5, 2, 5 Cimo Thasios opulentia fretos suo adventu fregit*.

Pg. 169. În *mihi liber legendus est*, *mihi* este oare dativul obligației ? Este pur și simplu dativul autorului, deoarece arată cine trebuie să facă acțiunea.

Pg. 170. De ce în exemplul *Est urbe egressis tumulus, egressis* este dativ de relație ? Este mai curînd un dativus *absolutus* aut *iudicantis*, înlocuind o propoziție condițională, de ex. *T. Liv. XXXVII 58 vere aestimanti* (= si quis vere aestimet); *Tac. Hist. II 50 tempora reputantibus*.

În acest curs sintaxa genitivului a fost omisă, probabil din lipsă de timp.

Afară de cele observate mai sus, nu pot trece cu vederea o lipsă supărătoare într-un curs universitar, care trebuie să fie consultat și studiat de studenți, și anume este vorba de *neindicare* izvoarelor latine, din care au fost împrumutate exemplele citate pentru lămurirea diverselor reguli de sintaxă. Metoda de a cita exact izvorul este, pe cît de științifică, pe atît de practică,

fiindcă numai astfel studenții se pot deprinde cu spiritul științific, și apoi, oricâteori ei bănuiesc că un exemplu este greșit citat, îl pot verifica, recurgînd la izvor.

Iată de ce multe din exemple au rămas greșite. Probabil, pe baza acestui curs de sintaxă, plin de inexactități și lipsit cu totul de o metodă riguros științifică, D-l Herescu a fost recomandat profesor titular în Septemvrie 1936 pentru catedra de limba latină dela Facultatea de Litere din București, reușind, chiar la vîrsta de 30 de ani, să înlătore dela transferare în Capitală latiniști autentici dela celelalte universități.

Dar și ca profesor titular D-l Herescu strălucește prin lipsă de competență, care rezultă din manualul de limba latină pentru clasa III de liceu, alcătuit de D-sa în 1939.

Recenzia, pe care i-a făcut-o D-l profesor universitar G. Pascu dela Iași în Revista Critică numărul din Oct. 1940, o aprob în totul (cu excepția celor două greșeli de tipar, și anume l. 33 *ut commendaret*, în loc de *commendant*, și l. 38 *audiverunt*, în loc de *audiverent*). Acest manual dovedește minunat cită latinească știe profesorul universitar Herescu, care scrie între altele : l. 16 *In silvam perventus*, ca în romînește *ajuns în pădure*, în loc de *ubi in silvam pervenit* ; l. 27, *Mare turbidum eos in litore punico disiecit*, în loc de *in litus punicum conectit* ; l. 32, *Mox ibo ut viderem*, oribilă maltratare a concordanței timpurilor ! Corect : *ut videam* ; l. 33, *Popedius Catonem rogavit causam commendare*, quamvis declaraverit eum praecipitare, în loc de P. C. rogavit *ut causam commendaret*, quamvis *declaravisset* se eum praecipitare (sau chiar : *praecipitaturum esse*) ; l. 39, *Carthago a iudicum ordine dominabatur*, în loc de *regebatur*, deoarece verbul *dominari*, ca deponent, are înțeles activ ; l. 39, *Hunc iuvat* (în loc de : *iuvant* corect) ludi ; apoi, *Post bellum illum singularem*, oribilă maltratare a declinării latine, în loc de : *illud singulare* ; l. 41, *Idem uxorem monet retinere vitam ut filiae subsidium ademptum non sit* ; corect : *monet (ut) retineat vitam ne subsidium adimatur*, propoziția ultimă fiind finală trebuie introdusă prin *ne* ; l. 41, *iubet* trebuie construit, cum se întîlnește în perioada clasică, cu *acuz.* cu *inf.*, nicidecum cu *ut*.

Astfel stînd lucrurile (*sic stantibus rebus*, cum zice D-l Herescu, în loc de : *quae cum ita sint* sau *cum res ita se habeat*), mă întreb cum este posibil ca cineva, cu asemenea lacune

în cunoștințele lui de limba latină, să ocupe o catedră universitară de limba latină chiar în Capitală, figurînd la tot felul de examene, ba chiar și la cele de capacitate (Cluj 1937), la care, dacă s-ar fi prezentat, fiind candidat pentru specialitatea principală în învățămîntul secundar, *ar fi trebuit să fie respins* la teza de traducere din romînește în latinește ! Ce garanție mai prezintă deci notele puse de D-sa la examene, mai ales la licență și capacitate ? Este adevărat că față de alții este destul de exigent, mai ales în recenziile D-sale publicate în Revista Clasică [V. Bogrea, desigur după moartea acestuia, Nr. 3 și 4 din 1931 și L. Laurand, pe care, pentru o singură trimetere greșită, îl execută, parafrazînd cele spuse de Horatius în Ars poetica, v. 359 despre Homer : Quandoque bonus dormitat Laurandus, în timp ce D-sa se lipsește aproape cu totul de trimeteri în lucrările sale, în cea ce privește exemplele !

Nu pot să nu-mi exprim tot regretul pentru faptul că mi s-a dat prilejul să demasc ignoranța și înfumurarea care au fost așezate în vîrfurile piramidei clasicismului latin în România.

Incheiu această recenzie parafrazînd vorbele spuse de marele Vergilius în Aen. III 57 : Quid non mortalia pectora cogis, *gloriae sacra fames* ?

N. I. Niculiță
Profesor în București

Noapte de vară

I-așa de multă liniște și noapte,
Că niciun foșnet lin nu mai suspină.
Înveșmîntat în liniște deplină,
Eu trec, ca -n vis, prin lanurile coapte.

Pășesc desculț, cu fruntea spre lumină,
Pe drumul pur al Căilor de Lapte,
Vorbînd doar cu-ale gîndurilor șoapte
Și cu tristeța pururea senină.

Dar ce foșniri adînci mai sună încă ?
Auzi cum, din adîncuri mari, pornește
Un bucium lung, ce l-au stîrnit ciobanii...

Greu, legănarea-i caldă și adîncă
Din noapte -mi smulge anii, i-îmbrîncește
Și -nfrînți mi-aruncă la picioare anii...

In sat la noi

În sat la noi e hora mai frumoasă
Ca orice horă-adusă depe-aiure,
Și-adăpostită -n umbră de pădure,
Duoasa doină parcă-i mai duioasă.

La noi în sat sînt hori ca nicăiure...
Cînd vin feciorii sara dela coasă,
Cîntînd i-așteaptă fetele la masă,
Cu ochi vrăjiți ce-s gata să te fure.

În sat la noi, în zi de sărbătoare,
Se strîng feciori și fete mari la horă,
Și -n nopți tîrzii se strîng la șezătoare,

Cu doina lor, nedespărțită soră...
Așa ne ducem traiul și hodina,
În sat la noi, la noi în Bucovina.

Bisericuța frîntă

Bisericuța frîntă de tristeță,
Nu mai ridică slăvii osanale...
Îngenunchiată, sus pe deal, de jale
Își plînge -n veci pierduta tinereță.

Rămasă-aici din vremi patriarhale,
De-abia -și mai duce trista bătrîneță,
Și cele trei piezișe turnuleță,
Ce-s gata spre mormînt să se prăvale.

Bisericuța asta — spun bătrînii —
Era, pe vremi, lăcaș de mănăstire
Și primitor liman de-adăpostire,

Cînd ne călcau înfomețați păgînii...
Azi plînge mohorîță și pustie,
Cu sufletul pornit spre veșnicie...

D. Florea Rariște

Viața la Iași

Revista 'Insemnări Ieșene' (an. V, 1940). — Am trebui să spunem *defuncta revistă*, căci suspendarea de două luni ce i s-a aplicat provizoriu la Noemvrie 1940 a devenit definitivă începînd dela 1 Ianuar 1941.

O publicație periodică cu o anumită vechime și pătrundere lasă de obicei în urma ei un gol însemnat, mai ales în Iașul nostru, unde cetățeanul este obișnuit cu manipularea curentă a cărților și revistelor.

Fenomenul însă nu s-a produs la dispariția *Insemnărilor* așa zise *Ieșene*. Cel puțin, în ceia ce ne privește, *regretăm că nu avem ce regreta*, și nu din meschină rivalitate sau gelozie, elemente complect străine de scrisul nostru. Facem fiecare cît și cum putem, — unul mai bine, altul mai rău. Dar dușmănim numai pe aceia care nu vor să cuprindă în cuvîntul lor scinteia adevărului.

Unei reviste, pentru ca să supraviețuiască, îi trebuesc două condiții esențiale : răsunetul în marile mase și directiva spirituală, amîndouă organic înfrățite prin legătura tainică dintre efect și cauză. Căci se cetește numai ce interesează și interesează numai ce izvorăște din realități.

Dar *Insemnările Ieșene*, în existența lor de un lustru, nu au corespuns acestor postulate, ba dimpotrivă.

Din datele ce le deținem, putem afirma că viața revistei a fost artificioasă, întemeindu-se pe alte propteale decît acele ale asistenței lumii cetitoare. Informațiile noastre dezminț pîrerea de altă dată cum că publicația se bucura de o mare popularitate, vinzîndu-și tirajele pînă la epuizare totală.

La început, publicația ieșană a apărut într-o ținută foarte zveltă și numai în 500 de exemplare, fiind cedită doar de cîțiva prietini, ca să nu le zicem *frați*. Cu timpul însă tirajul ei s-a ridicat pînă la 2000 de exemplare. Ori, revista a continuat cinci ani consecutiv, dela 1936 la 1940, însumînd 58 de numere. Dacă se ține samă de scara ascendentă care merge dela cinci sute la două mii de exemplare și se face o medie generoasă de una

mie cinci sute exemplare la fiecare număr, ajungem la un total de 86.000 de exemplare pentru cei cinci ani de existență.

Se va zice, o cifră foarte frumoasă. Da, desigur, dar ea este numai pe hârtie. După suspendarea revistei anul trecut, în luna lui Dechemvre, autoritățile locale au efectuat o descindere la *Institutul de Anatomie* condus de D-l profesor Dr. Gr. T. Popa. Cu acest prilej s-a putut constata că instituția de stat se transformase în depozit de ziare, căci s-au găsit acolo stocuri importante din revista cu pricina, totalizind 40.000 de exemplare, bob numărat.

Descoperirea a fost înde dreptul uluitoare. 40.000 de exemplare însumă aproape jumătate din întregul tiraj de 86.000 !

Așa dar *Insemnările* nu aveau cetitori ! Totuș ea apărea regulat. Ba încă în ultimul timp luase proporții voluminoase, deși se vindea numai cu modestul preț de 30 de lei, ceia ce reprezintă mai puțin decât costul brut al hârtiei și cheltuelilor de tipografie. Deci revista avea fonduri. Întrebarea se pune : *de unde ?*

Sînt îndeobște cunoscute greutățile materiale întimpinate de orice publicație, mai ales de periodice care nu se bucură de venitul inserțiilor și reclamelor comerciale. *Insemnările Ieșene* nu au întimpinat însă astfel de dificultăți. Secretul stă în solidaritatea masonică care nu îngăduie să moară un frate sau o întreprindere a sa. A fost foarte simplu. Revista pusă sub conducerea a trei fruntași masoni, trebuia să găsească sprijinul instituțiilor de stat conduse tot de masoni. Și sprijinul a venit berechet și prisoselnic.

Pentru edificare, amintim numai cîteva cifre desprinse din listele de subvenții publicate, numai în cursul anului 1940. În dreptul fiecăreia cifre dăm numărul revistei și pagina de unde a fost extrasă :

Ministerul Cultelor	35.000	Insemn. Ieșene,	Ianuar	p. 174
„ Ed. Naționale	25.000	„ „	Februar „	390
Fund. M. Kogălniceanu	5.000	„ „	Mart „	578
C. A. F.-București	20.000	„ „	Maiu „	376
Banca Națională Buc.	20.000	„ „	„ „	„
Ministerul Sănătății	5.000	„ „	Iunie „	568
Ministerul Ed. Naționale	25.000	„ „	Iulie „	170
Rezidenția Regală Prut	10.000	„ „	August „	324
Total	145.000 lei	în	șapte luni	

Frații întru Hiram ai D-lui Dr. Gr. T. Popa profitau de cocoșarea Dumnealor în posturile de comandă pentru a-i acorda subvenții grase din visteria statului. Așa a făcut : fratele *P. Andrei* la Educația Națională, fratele *I. Nistor* la Culte, și generalul *Marinescu*, ministrul sănătății, care nu știm dacă-i mason, dar al cărui secretar general era D-l profesor universitar Dr. *Nicolau*, care desigur este mason.

Urmind exemplul cel bun, D-l Dr. Gr. T. Popa a profitat la rindul său de situația de epitrop al așezămintelor Sf. Spiridon pentru a-și aproba,—zice-se—prin mîna frătească a colegului său D-l Dr. *Bălteanu*, frumușica sumă de 80.000 de lei (citiți optzeci de mii), dragă Doamne, pentru plata la revistă a reclamei apelor de Slănic. Cu atît e mai monstruoasă locmaua, cu cît ea s-a produs într-o vreme cînd Epitropia nu știea cum să facă față budgetului ei grav zdruncinat, cînd bolnavii sufereau de frig și foame, cînd funcționarii nu-și primeau regulat salariile, și cînd zeci de furnisori așteptau de ani de zile să li se achite soldul mărfurilor livrate (cazul comerciantului *Iancu-Smirnov* care deține și acuma o creanță neachitată de 50.000 de lei, cu toată hotărîrea judecătorească ce o investește).

Să se adauge la subvențiile publice, donațiile particulare ale fraților, îndeajuns de importante și ele, unele urcîndu-se pînă la suma de 5000 de lei (vezi aceleași liste citate din *Insemnări leșene*), și se va înțelege cum a putut să răzbată revista.

Despre sprijinul publicului cetitor nu poate fi vorba. Am văzut că *Insemnările*, în loc să se vîndă pe piață, se cuibărise la Institutul de Anatomie. Lumea romînească refuza o macula-tură, pe care o simțea ostilă și înstrăinată. Căci, făcînd abstracție de partea literară care nu are contingente cu actualitatea, directivele politice ale revistei au fost în permanență impregnate de duhul masonic, iudaic și comunist.

În textura ei, punctele de vedere singulare și periculoase deveneau formule salvatoare în ordinea politică. Ce revistă romînească poate fi aceia care-i îndrumată de masoni notorii ca D-nii Dr. Gr. T. Popa și Dan Bădărău; în care elevi de liceu ca jidănașul *Brociner* vin să dea îndrumări Iașului tradiției cărturărești; în care semna fraze incendiare jidanul comunist *Mircea Rațiu*, recte farmacistul dorohoian *Siegler* (v. nr. din Fevr. 1938), pentru ca articolele sale să fie apoi difuzate

de centrele de propagandă sovietice, iar autorul să fie trecut în rîndul «oamenilor care văd adevărul» ?!

De cît așa adevăr, mai bine deloc! O revistă pontificată de iluștrii hierofanți ai lojelor, scrisă de toată pleava ghettourilor, și devenită tribună oficioasă a comunismului, o asemenea revistă nu are dreptul la viață. Ea ar fi trebuit să dispară de mult, dacă guvernarea democratică din ultimii trei ani ar fi avut o cît de măruntă doză de pudoare.

Paradoxele sînt admisibile numai în lumea teoriilor, pentru alimentarea dialecticei, dar nu au ce căuta în politică. Aici ele devin pur și simplu criminale. Evident, în evoluția popoarelor apar puncte de vedere izolate. Venite din adîncuri, ele se proiectează cu un cîas mai de vreme pe planul devenirilor. Ele prevestesc viitorul, și realizările lor ulterioare le justifică anticipările.

Dar paradoxul politic este cu totul altăceva. El nu pornește dela colectivitate, ci dela individ: nu-i rupe din sufletul neamului, ci merge împotriva lui. Nefiind întemeiat pe adevăr, viața lui e un artificiu. Neavînd curajul atacului de front, el bate căi piezișe și adesea conspirative. Prin spiritul și metoda lor, paradoxele în politică sînt periculoase și, în consecință, trebuiesc înlăturate.

Un astfel de paradox a fost acel al *Insemnărilor Ieșene*. Nu știm cum prețuesc criticii activitatea lor literară. Dar în ordine politică, revista a făcut mai mult rău decît bine, îndepărtîndu-se pe zi ce trece de premisele naționale ale scrisului românesc.

Și pentru acest motiv, statul naționalist de astăzi i-a cîntat prohodul. Ca buni creștini, zicem publicației defuncte: Dumnezeu s-o ierte! Căci păcatele i-au fost atît de varii și nenumărate, încît numai Cel de Sus le mai poate ierta!

G. C.

Notă.—'Cuvîntul', București 10 Ian. 1941:

Se dă avertisment public revistei *Insemnări Ieșene* de supt conducerea D-lui Dr. Gr. T. Popa din Iași pentru atitudine neleală față de normativul presei.

Ps.

Note

Francmasonii

A. Boldur, profesor la Facultatea de Litere din Iași, îmi scrie :

Mult stimat Domnule Pascu

Cu mirare am aflat din revista D-tale 'Cetatea Moldovei' că numele meu figurează în lista «oficială» (sau mai precis așa zisă oficială) a masonilor. Pentru restabilirea adevărului [,] declar că niciodată nu am făcut și nu fac parte din organizația masonică. Este pur și simplu o invenție. Toată lumea din Chișinău înainte de evacuare știa că sunt creștin și sunt pentru o politică creștinească în cadrul statului.

Te rog să mă crezi personal că nu întotdeauna știrile polițienești sunt bune și totodată rog să publici în 'Cetatea Moldovei' desmințirea de față pentru ca lumea de bună credință să mă creadă pe cuvânt că sunt absolut străin mișcării masonice.

Cu considerațiuni alese colegiale

A. Boldur

6 Ianuarie 1941
București

P. S.—Probabil din cauza bănelilor de masonism am suferit și o percheziție în ziua de 5 Ianuarie a. c.

A. B.

Atragem atenția cetitorilor noștri că articolul *In luptă cu francmasoneria*, publicat în numărul precedent al revistei, și care a trezit un interes extraordinar, este începutul unei serii de articole pe care D-l Gh. A. Cuză, distinsul nostru colaborator, le va publica în 'Cetatea Moldovei', și prin care va demasca organizarea și scopurile ascunse ale sectei nelegiuite, iar, pour la bonne bouche, va da o mare listă de francmasoni.

D-lui

G.T. Kirițeanu, P i a t r a
str. Stefan cel Mare 25

G. Pascu

